

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION 2020

För Hedemora, Husby och Garpenbergs församling

Omvärldsbeskrivning

Hedemora - Husby - Garpenbergs församling (hädanefter benämnd HHG) omfattas av kommunens gränser.

Staden Hedemora är Dalarnas äldsta och fick 1446 rätt att bedriva handel på lördagar och halv stadsrättighet 1459. Rester av det medeltida arvet kan skönjas i gatunätet och i delar av Hedemora kyrka. Bergshanteringen i trakten kan dokumenteras till 1200-talet och malmutvinningen i Garpenberg påstås ha pågått ännu längre. Gruvan i Garpenberg är fortfarande i drift och en av ortens största arbetsgivare, övriga arbetstillfällen finns främst hos vård och omsorg, tillverkning och utvinning, utbildning och handel samt de gröna näringarna är de branscher som är störst.

Den 31 december 2018 så fanns det 15 491 invånare, 18 invånare per kvadratkilometer. Den är företagstät med både små och stora företag var av ett flertal även verkar internationellt.

Utpendlingen (30 % av förvärvsarbete) dagtid för att arbeta är större än inpendlingen (25 %). Kommunens läge i södra Dalarna, att man ingår i arbetsmarknadsregionen där Falun/Borlänge, Mälardalen, Uppsala och Stockholm ingår och satsningar på resecentrum och uppgraderingar av vägar speglar kommunens vilja att utveckla sig som en pendlingsort. Riksväg 70 och järnvägen förstärker resandets möjligheter och skapar närhet till större städer. Arbetsmarknaden är inte särskilt expansiv. I mars 2019 fanns 516 arbetssökande (SCB:s statistik). Kommunens rapporter under pandemin påvisar utan att ange exakt siffra befarad ökad arbetslöshet då en del företag och turismnäringen drabbats av ekonomisk nedgång.

År 2018 hade kommunen 7526 hushåll: antalet ensamhushåll var 3743 stycken varav 432 med barn 0-24 år. Ekonomiskt bistånd betalades ut till 17 % av sammanboende med barn (siffra för riket är 13 %) och till 18 % av ensamhushållen med barn (siffra för riket är 18 %). Antalet avlidna fler än antalet födda. Invandring bromsar till viss del befolkningsminskningen. Utflyttningen av unga människor i åldern 20 - 25 är större än för riket. Kommunen hyser 13 förskolor med 630 platser, familjedaghem, fyra fristående förskolor, 7 kommunala skolor f-6, 1 kommunal 7-9, två fristående f-9 och ett gymnasium.

Församlingen

Garpenberg och Hedemora sammanlades den 1 januari 2010. Nästa strukturförändring skedde den 1 januari 2018, då Hedemora, Husby och Garpenbergs församling bildades. Den senare sammanläggningen har ännu inte blivit organisk och självklar hos många församlingsbor som värnar det lokala i den geografiska aspekten av den egna byn. Antalet medlemmar är ca 9 800.

Församlingen har sex kyrkor: Garpenberg, Hedemora, Husby, Långshyttan, Stjärnsund, Vikmanshyttan. Två kapell och hyr också Norms kapell som är efterfrågat för kyrkliga handlingar och vid jul och midsommar.

Alla kyrkorna är präglade av sin bygemenskap och tradition. För att upprätthålla kommunikation med församlingsborna så finns ett lokalt råd (som benämns lite olika) vars syfte är att vara inspirationsgrupp och kommunikationspartner kring gudstjänster och verksamhet. Ordförande i rådet är en kyrkorådsledamot, i varje råd sitter en präst eller diakon. Råden speglar den ecklesiologiska bilden av kroppen och lemmarna.

Samhället och församlingen

Församlingen har en stark koppling till samhället. Församlingens kompetenser är efterfrågade. Mycket beroende på att förre kyrkoherden aktivt arbetade för detta. Hösten 2020 startar en gemensam verksamhet där kommunen och församlingen bekostar 25 % var av en fritidsledartjänst (en av församlingens anställda) där vi i kyrkans lokaler erbjuder ”Meningsfull fritid” - någonstans för ungdomarna att vara efter skoltid där man uppmuntrar till fysisk aktivitet - på kommunens initiativ. Den gröna diakonin sker i samarbete med kommunen - de bidrar med 50 % av en tjänst. Församlingen är efterfrågad i POSOM. När pandemin startade så blev vi direkt tillfrågade om att stötta civilsamhället med handling och apoteksärenden - innan rikskyrkans överenskommelse hann träffas. I skrivande stund (augusti) finns fortfarande personal regelbundet på ICA och Hemköp som packar matkassar flera dagar i veckan och personalen har en egen handlingstelefon där beställningar tas emot. Barn & Ungdom har regelbundna möten med kommunen och polisen. Kommunen har en fritidsgård - Softhouse - som församlingen lånar ut lokaler till.

Uppgiften i denna samverkansmiljö med allehanda aktörer är att bidra med kristen värdegrund och därigenom försöka bidra till ett gott samhälle och samtidigt skapa relevans för vår kyrka. Genom att finnas och verka i samhället så ges församlingen möjligheten att bli relevant. Relationen blir ömsesidig och därmed fruktbar för båda kontrahenterna.

Ekumenik

Den kyrkliga myllan i Hedemora är av tradition mångfacetterad och det ekumeniska samarbetet aktuellt. Kyrkoherden ingår i det ekumeniska rådet med regelbundna träffar. Några gånger per år firas ekumeniska gudstjänster tillsammans. Vissa gudstjänster: t.ex. midsommar och nyårsbön sker i direkt samarbete. HHG bedriver gemensam scoutverksamhet med Vasakyrkan. Den katolska församlingen i Falun firar mässor på S:t Paulusgården regelbundet, den eritreanska ortodoxa kyrkan Tewahedo använder Hedemora kapell och caféet i Paulusgården och Evangeliska fosterlandsstiftelsen (EFS) firar gudstjänster i församlingen. Särskilt samverkan med kristna med andra nationaliteter har beröringspunkter både med den pastorala ambitionen och samhället i nutiden.

Personalstatus:

Kyrkoherde 100 %

Fem komministertjänster 500 % (tre vakanta)

Diakoner 300 %

Diakoniassistenter 480 %

Organist 100 %

Kantorer 150 %

Musikterapeut 100 %

Kommunikatör 80 %

IT-ansvarig 100 %

Kanslistor 175 %

Assistent till kyrkoherde och förtroendevalda 50 %

Husmödrar 250 %

Städare 75 %

Församlingspedagoger 200 %

Pedagog 100 %

Fritidsledare 275 %

Fastighetssamordnare 100 %

Vaktmästare 350 %

Fastighetsskötare 100 %

Kyrkogårdsföreståndare 100 %

Kyrkogårdsarbetare 400 %

Assistent 100 %

Cirka 50 personer

Projektanställning gravregister 100 %

Säsongsanställd personal och ungdomar på kyrkogård

Cirka 20 personer

Barnkonsekvensanalys (BKA)

Den grundläggande analysen gällande församlingens verksamhet är att församlingen skall rustas för framtiden. Då måste allt bygga på hållbarhet. Fastighetsförvaltning, ekonomi, medvetet miljöarbete, planerade verksamheter, gudstjänstlivet. Det finns i BKA en implikation av automatiskt framåtblickande då man skall skapa verksamhet istället för det automatiserade traditionsbevarandet. Det ena blickar mot framtiden.

Barnen intar en särställning i kristen tro och vi skall ständigt påminna oss om det perspektivet. Inför kyrkorådsmöten så tillsänds Barn & Ungdom alla handlingar och ärenden och har möjlighet att framföra synpunkter vilka sedan framförs. Alla anställda är mycket medvetna. BKA-analysen omfattas av de förtroendevaldas välvilja men är ännu inte helt självklart förankrat i beredelsestadiet av ärenden. Inför varje beslut i kyrkorådet genomförs barnkonsekvensanalys. BKA gällande denna FIN vill påpeka att instruktionen bör ligga till grund för ett arbete in i framtiden där det skall finnas en levande församling för dessa barn och ungdomar då barnen växer upp och då de själva får barn. Att framtid skapas genom att omfatta nuet och vara öppen för samhällsförändringar och andra önskemål och behov än vad man uppfattar att traditionen föreskriver.

Pastoralt program

Kyrkan är där gudstjänst firas. Oavsett antal besökare, lokal eller vilken sorts gudstjänst. Kyrkans kännetecken är ordet och sakramenten. Från gudstjänsten emanerar undervisningen, diakonin och missionen - den kristna kyrkans och församlingens grunduppdrag enl. kyrkoordningen. Nathan Söderblom uttryckte det: "Själens är andens gudomliga verk i kyrkan genom ord och sakrament. Själens är Guds uppenbarelse som tron mottager. Kroppen är organismen av dogm, lära, riter och inrättningar, vilka skola vara kanaler eller medel eller bärare av Guds nåd." (Svensk teologisk kvartalsskrift 1927). Folkkyrkan är ett uttryck för evangeliets tanke att det är Gud som går människan till mötes. Nåden kommer före tron och detta kommer tydligt till uttryck i barndopet. Innan människan medvetet efterfrågar förlåtelse så erbjuds hon den (Thomas Ekstrand). Aposteln Paulus skriver om kroppen och lemmarna; alla delar behövs för att kroppen skall vara hel. Man kan inte säga till någon del att den inte behövs. Nådegåvorna ges av helige ande och medför diversitet i kunskaper och hur man som kristen bidrar till församlingen. Det som beskrivs är på modern svenska "mångfald". Mångfald och

olikheter skall vårdas och omhuldas därför att det ger församlingen styrka i kommunikationen och missionen. Kristi kyrka är en kyrka sänd till hela världen – den lokala församlingen är en del i denna sändning och skall ständigt påminna sig att även den är en del av kroppen.

Gudstjänst

Gudstjänsterna i församlingens sex kyrkor fördelas enligt ett rullande schema. Statistiken visar för 2019 (alla sorters gudstjänster och mässor – kyrkliga handlingar oräknade): 267 gudstjänster/mässor/musikgudstjänster, 16 634 besökare. Vanligtvis är det två mässor eller gudstjänster på söndagen och nästan varje söndag firas mässa åtminstone i Hedemora kyrka – församlingen fyller med lätthet kravet på antal nattvardsgudstjänster. Vi firar gudstjänster och andakter på alla äldreboenden. Kommunens skolor förlägger sina terminsavslutningar i kyrkorna och trycket i juni och december blir stort vilket är en glädje. På sommaren finns ett omfattande utbud av friluftsgudstjänster. Varje vecka firas mässa kvällstid i Hedemora kyrka (den har lite extra fokus på ungdomar då Svenska kyrkans ungdom (SKU) har sin träff efter mässan) och en gång i månaden erbjuds sinnesrogudstjänst. Vid de stora högtiderna såsom alla helgon och jul firas gudstjänster och mässor i alla kyrkor. Gudstjänsterna möter lokala önskemål gällande traditioner men agendorna är gemensamma för alla kyrkorna som ett tecken på att vi är en församling och hör samman.

Undervisning

Undervisning av vuxna sker genom ”Grön diakoni”. Det finns samtalsgrupp kring frälsarkransen för vuxna. Församlingens gudstjänster och kyrkliga handlingar undervisar. Det som saknas är en genomarbetad plan för vuxenundervisning vilket har att göra med prioriteringar pga. komministervakanser.

HHG skriver dopinbjudan och bedriver dopuppföljning. Vid dopen delas bibel och ljus ut. Under hösten 2020 påbörjas inspirationsprocess för alla som arbetar med dopet: ”Dopet – dess teologi och praktik”. 2019 döptes 67 barn i församlingen.

Konfirmandarbetet bedrivs i olika former beroende på efterfrågan. Exempel är äventyrssommar- rid- eller speedkonfirmander. Målet är 50 % av årskullen vilket inte nås (antalet hamnar på 27 %): församlingen konfirmerade 29 ungdomar 2019 och har ett 30-tal konfirmandassistenter. Dessa undervisas fortlöpande.

Barnverksamhet bedrivs vid församlingens alla kyrkor. Naturligtvis är det mest omfattande i Hedemora – många barn åker in för att gå i skola där vilket påverkar verksamheten ute i bygden. Hösten 2020 bjuder HHG in till 18 planerade barnverksamheter. Allt från föräldra-

barngrupp, scouter, miniorer, öppen förskola i samarbete med kommunen, körer för mellanstadiet.

Svenska kyrkans unga är starka i församlingen. På gruppens kvällsträffar deltar ca 40 ungdomar per gång och det finns ett "äldre" SKU med ett tiotal närvarande per gång. Inom denna sektor sker också många skolkontakter och utåtriktat arbete vid t.ex. skolavslutningar. Nattvandringar vid enskilda aktiviteter. Samarbetet med skolorna är omfattande. I skärningspunkten diakoni, musik och undervisning så finns Alla-Kan-Kören. Ungdomar och äldre som behöver en smula anpassad pedagogik. Arbetet med dem leds av musikterapeuten i visst samarbete med pedagogen.

Diakoni

Församlingen vill skapa mötesplatser präglade av omsorg och värme. Upprätta de som upplever utanförskap och problem av olika slag. Målsättningen är att vara kyrkans sociala ansvarstagare med kommun, landsting och frivilla organisationer. HHG vill medverka till att om möjligt förändra människors framtid och framtidsutsikter. Resurser, goodwill och kraft skall användas till att vara en profetisk stämma och uppmärksamma och om det behövs, kritisera samtiden. Uppdraget är att se skapelsen, relationer och individen. Det diakonala perspektivet som genomsyrar allas uppdrag skall uppmärksamma HBTQ, miljö och allehanda diskriminering. Vi tror på Gud och Gud tror på oss. Om detta skall vi vittna i daglig gärning.

Diakonin har en mycket, mycket stark ställning i församlingen. Det finns en omfattande traditionell diakonal verksamhet med soppa, våffelcafé och korvcafé som lockar många människor. Arbetskretsar, sittgymna för äldre, diakonin lämnar julblommor till 90-åringar och ordnar födelsedagsfester.

"HelaHeten" är ett icke-vinstdrivande socialt aktiebolag med målet att undervisa och stödja människor som hamnat utanför arbetsmarknaden eller har svårigheter att ta sig in.

"Leder som leder" är ett samarbetsprojekt med Hedemora kommun med samma syfte. Projektet pågår under tre år och avslutas i juni 2021.

Pilgrimleden - som också hänger samman med "Leder" är en utåtriktad verksamhet till vilken människor inbjuds men som också ingår i arbetsuppgiften för den sociala verksamheten. Leden är 12,5 mil och erbjuder dagsvandringar men också en fem dagar lång vandring längs hela sträckan. Leden går längs kyrkorna och övernattning sker i kyrkor och församlingshem.

Dessa verksamheter benämns som "Grön diakoni". Grönt är växandets liturgiska färg och en stor del av deltagarnas tid tillbringas i naturen som blir en miljö för upprättelse och personligt och inre växande.

På FRIA-gården träffas människor dagligen för gemenskap. Flera har ett missbruk i sitt förflutna.

Mission

Mission sker i möten med alla de människor som lever och vistas i vårt samhälle. I all undervisning, vid kyrkkaffet, vid dop- och begravningssamtal, då människor ringer pastorexpeditionen och då människor strövar på vår kyrkogård.

Det finns också en internationell utblick. HHG har vänförsamlingar i Lettland och Tanzania. HHG har tagit på sig att bekosta högre utbildning för "Tre flickor" som erhåller direkt ekonomiskt stöd. Kontakterna sker genom förre kyrkoherden som genom personlig och privat kunskap och koppling håller kontakten med Tanzania och de unga kvinnornas utveckling.

Kyrkomiljön

Fastigheter och naturligtvis främst kyrkorna är i grunden en fråga om kommunikation med människor. Svenska kyrkan förvaltar och för ett arv av kontinuitet, tradition och stabilitet vidare. Församlingens kyrkor är gamla, vackra och välskötta. Mycket av underhållsfrågorna sker i samspråk med Länsstyrelsen. De har gjorts tillgängliga för människor som har svårigheter att röra sig fysiskt. När det gäller människor med särskilda hörselbehov så finns på sina platser en del att önska när det gäller teknisk utrustning och förnyelse.

Församlingsgårdar och församlingshem (fasta eller separata) finns vid alla våra kyrkor. Fastigheterna granskas ur energihänseende och församlingen har börjat tänka kring installerandet av solenergi.

Kyrkogårdarna och begravningsverksamheten är en omistlig del av kommunikationen med kommunens invånare. Många människor besöker aldrig en kyrka men strosar gärna på kyrkogården eller besöker sina käras gravar. Den upplevs som en oas och ofta som en helig plats - på samma sätt som många talar om kyrkorummet. Hedemora kyrkas kyrkogård deltog 2019 i tävlingen "Årets Park" och kom på en hedrande andra plats. Församlingen förvaltar fem kyrkogårdar. Parkaspekten av dem sköts miljömedvetet. Församlingen erbjuder förutom traditionella gravplatser också askgravplatser och minneslundar. Begravningsverksamheten erbjuder två kapell vid begravingar för icke-medlemmar. Människor påtalar ofta att de bara kommer till kyrkan vid begravingar och det är i den kontexten som kyrkorummet och kyrkogården blir pastoral kommunikation. Den ordlösa upplevelsen kan vara viktigare än den ordrika kyrkliga handlingen.

Miljö – hållbar utveckling

Församlingen har fattat beslut om att i största möjliga mån välja **KRAV**- och Fairtrade-produkter. Vid inköp av fordon och maskiner ska de alternativ som bedöms minst belastande för miljön väljas. Bränslen ska väljas utifrån samma princip. Personalen uppmuntras att agera utifrån hänsynstagande till miljön i såväl val av fortskaffningsmedel som i hur man använder energi. Församlingens byggnader granskas ur energihänsyn och genom gemensam fastighetsförvaltning har vi ytterligare ökat kompetensen för att optimera våra byggnaders energianvändning.

Verksamhet på andra språk

I församlingen erbjuds gudstjänster till finsktalande. Samarbetet skall ske över församlingsgränserna i kontraktet och gudstjänsterna erbjuds i Långshyttan och Vikmanhyttan då antalet församlingsbor med finska som modersmål är störst där. I församlingen finns en finsktalande diakon. Vid behov finns tillgång till teckenspråk. Skulle andra oväntade språkbehov uppstå så går det att vända sig till kommunen för att upprätta kontakt med kunniga i andra språk.

Utvecklingsområden:

Det diakonala arbetet är mycket omfattande i HHG. Men en fortsatt utveckling av den socialt inriktade/gröna diakonin är redan påbörjad i och med rekrytering av diakon med inriktning på detta. Förhoppningsvis skall projektet "Leder som leder" kunna leda till en stadigvarande verksamhet i samarbete med kommunen. Hösten 2020 startar en process som syftar till att bredda åldrarna vår diakoni når: en satsning på åldrarna 25 – 65. Tanken – ännu obearbetad - är att våra verksamheter medvetet skall korsbefrukta varandra när vi utformar vår framtid.

Arbetet med ideella skall utvecklas – hur vet vi ännu inte då pandemin har stoppat inspirations- och processdagen som skulle ge input gällande önskemål och behov. Arbetet har startat en smula genom skapandet av "anmälningsblanketter" där intresserade får ange vad dem vill och kan bidra med. I begreppet ideella ingår körsångare, kyrkvårdar och de olika lokala rådens medlemmar. Vi vill härigenom också förstärka det internationella engagemanget. Vi vill bereda plats för människor som i handling vill uttrycka sin kristna tro.

Kommunikation som en del av vår mission. Här ingår våra byggnader: in- och utvändigt, pastorsexpeditionen. Hemsida och sociala medier. Det är påbörjat småskaligt: nya enhetliga skyltar utanför församlingens alla kyrkor, affischer och annonser utformas enligt svenska

kyrkans grafiska profil och våra fordon stripas. Hedemora kommun har en stadssilhuett som kännetecken - HHG har numer en silhuett över kyrkorna som logotyp.

Lokalförsörjningsplan (LFP)

Sammanlagt äger församlingen 50-talet byggnader. Procenttalet för användning av vissa byggnader är i vissa fall inte särskilt stor. Arbetet med LFP kommer att bli omfattande och kräva en del känslomässigt svåra beslut av de förtroendevalda. Arbetet och analysen kommer att få genomslag och medföra förändringar i gudstjänstlivet och övriga verksamheter.

1 Kor. 12:12-27

1 Kor. 12:4-7

Kol. 1:14.20

Sv.ps 90:-

Församlingsinstruktion 2020 för Hedemora, Husby och Garpenbergs församling har antagits av kyrkofullmäktige respektive kyrkoherden i Hedemora, Husby och Garpenbergs församling.

Hedemora 2020-09-03

Erica Drugge
ordförande kyrkofullmäktige

Hedemora 2020-09-03

Anita Ölund
kyrkoherde